

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:31

Fredagen den 17 april

§ 1 Jordbruk och fiske

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 16 mars 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 20 april 2015

Anf. 1 ORDFÖRANEN:

God morgon allihopa! Jag är på särskilt gott humör i dag för jag vann över EU-domstolen i går, ett öppenhetsärende.

Vi vår se om vi är på lika glatt humör när vi har behandlat fiske, allmänna frågor och utrikes frågor. Men vi börjar med jordbruk och fiske.

Finns det någon muntlig återrapport från mötet den 16 mars eller är det någonting annat som ministern vill ta upp innan vi börjar med dagordningen?

Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Tack för inbjudan. Nej, jag har ingenting att ta upp, men om det är någon som har några frågor är jag beredd att svara på dem.

Anf. 3 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr ordförande! Jag tänkte på detta med mjölken som diskuterades. Jag undrar bara hur medlemsländerna diskuterade angående mjölkkvoterna. Är läget bekymmersamt eller hur ser det ut framöver när kvoterna har släppts? Hur ser man på det?

Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Den här frågan var ju uppe. Kommissionär Phil Hogan gav en väldigt ljus bild. Det var många medlemsstater som tog till orda i den här frågan och framförde stora bekymmer. Jag kommer inte ihåg om det var någon stat som biträdde Hogan. Mitt minne är kanske lite för kort, men jag tror inte att någon gjorde det.

Anf. 5 ORDFÖRANEN:

Då går vi in på förordningen om upprättande av flerårig plan för Östersjön.

Anf. 6 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Den här förvaltningsplanen berör torsk, sill och skarpsill i Östersjön. Frågan behandlades i MJU i november, i går och i EU-nämnden den 23 januari.

Frågan har diskuterats under hela året. På rådsmötet på måndag är det dags att inta en rådposition, och efter detta inleds förhandlingar med parlamentet om hur den slutliga planen ska se ut.

Under våren har det framkommit att vissa medlemsländer försöker blockera planen. Jag har haft bilaterala kontakter med bland annat kommissionär Vella där han också har framfört en oro kring detta. Jag har också haft en bilateral kontakt med utskottets rapportör Wałęsa som även han har framfört sin oro.

Det är framför allt Frankrike biträtt av Spanien som har fört diskussioner. Det finns ju en möjlighet till minoritetsblockering. Sedan finns det ett antal länder som har hakat på, delvis Italien, Belgien och Polen. Vi har nu fått rapporter om att dessa tre länder börjar bli svajiga, så vi vet inte riktigt vad som kommer att hända på måndag. Men jag kommer att göra allt för att motverka en sådan blockering och stödja det lettiska ordförandeskapets målsättning att nå en allmän inriktning på det här området.

Det är angeläget att man klarar av detta. Det ligger ju i linje med den nya, reformerade gemensamma fiskepolitiken. Det är väldigt viktigt att det blir en allmän inriktning. Annars kan vi inte heller inleda någon förhandling med parlamentet och komma till ett avslut.

När det gäller de föreslagna intervallerna för fiskdödlighet och referenser för biomassa är det angeläget att dessa grundas på den bästa vetenskapliga rådgivning som finns. ICES rådgivning är det mest oberoende och mest tillgängliga vetenskapliga råd som vi har.

Jag är även mån om att planen utformas så att den inte hindrar en sänkning av fiskekvoten, vilket behövs i syfte att garantera livskraftiga fiskbestånd.

Anf. 7 ULF BERG (M):

Jag vill fråga landsbygdsministern om ståndpunkten och den avslutande meningen. Den 31 mars presenterade ICES uppdaterade rekommendationer för de föreslagna intervallerna för fiskdödighet. Dock står det fortfarande att rekommendationer saknas för det östra torskbeståndet.

I miljö- och jordbruksutskottet den 18 november var vi överens med regeringen om att man skulle fortsätta att driva detta för att få det klart med intervallerna. Hur går det arbetet? Jag hoppas att det beslutet fortfarande gäller.

Anf. 8 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är klart att det gäller. Det råder en viss osäkerhet om det östra beståndet, och här tvistar till och med vetenskapsmännen om hur man ska hitta en bra redovisning. Jag utgår ifrån att man kommer fram till hur det ser ut där och varför det ser ut på det sättet. Det är en oerhört viktig fråga.

Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack för föredragningen, statsrådet! Jag är bara angelägen om att få bekräftat att det fortfarande gäller att vi ska ha populationer av arter som återställer bestånden och som bevarar nivåerna över de maximalt möjligt hållbara uttagen. Jag vill bara ha bekräftelse på det.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Då ger jag mig själv ordet.

Förra gången som den här frågan behandlades av EU-nämnden infördes ett par årtal. Det står att man ska säkerställa maximal avkastning. Sedan anges först 2015 och sedan 2020 för alla arter. Då tänkte vi att dessa tidsramar skulle vara en förstärkning, men jag har pratat med tekniska experter i Bryssel och även med Eskil, och vi har kommit fram till att det inte innebär någon förstärkning. Dessa årtal kommer från den allmänna förvaltningsplanen som gäller alla fiskeområden. Men för Östersjön kommer målet att nås ändå. Att skriva in 2020 skulle då leda till en försening i uppnåendet av detta.

Jag har pratat med Eskil Erlandsson och regeringen. Om nämnden så beslutar är båda villiga att acceptera att vi stryker ”där så är möjligt 2015 och senast 2020”. Jag föreslår det, för vi är alla överens om att vi vill ha en så snabb återhämtning som möjligt i Östersjön och en så stark fiskepolitik som möjligt, men det vi gjorde sist når inte de målen. Jag föreslår alltså att vi stryker de orden. Regeringen har sagt sig vara villig att acceptera det om nämnden vill göra det.

Anf. 11 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag brukar inte tillhöra dem som lägger sig i fiskediskussionerna – Eskil kanske har en annan uppfattning, men det får vi ta senare.

Egentligen är inte det här ingen fråga om fisket som sådant. Snarare handlar det om att vi ska ha en gemensam handel även med fisk, och det ska vi ha.

Jag tycker att det är intressant när länder som kanske borde ha det minsta intresset av våra vatten är de länder som försöker att skapa en blockerande minoritet.

För att vara lite elak och obstinat kanske Sverige ska bilda en blockerande minoritet nästa gång som man ska diskutera Medelhavshavsfiske. Det var mer som ett skämt, men jag tycker att det här på något sätt blir väldigt konstigt. Vi har gemensamma fiskevatten i Västerhavet och i andra vatten, men det här tycker jag är väldigt konstigt.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag vill inte inleda någon diskussion om Maltas deltagande i järnvägspolitiken, trots att man inte har några järnvägar.

Anf. 13 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Först till Eskil Erlandsson fråga om bevarande av MSY. Det finns inskrivet i grundförordningen, så det är inga problem med det.

Jag har ingenting emot ordförandens förslag om årtal. Första gången i det här ärendet hade regeringen inga årtal. Jag tror att det var i MJU som frågan väcktes. Man ville föra in dessa årtal. Jag har för mig att det var Eskil Erlandsson som föreslog det. Att man tar bort årtalen nu har jag ingenting emot. På sätt och vis kanske det ser lite konstigt ut i protokollet, men det får vi ta.

När det gäller den fråga som Börje Vestlund tog upp är detta den första förvaltningsplanen. Den blir prejudicerande för kommande förvaltningsplaner. Det är så man diskuterar från Frankrike och Spanien. Det är lite grann av en maktkamp mellan parlamentet och rådet. Jag hoppas verkligen att dessa länder inte lyckas med detta. Enligt de signaler vi har fått börjar de tre andra länderna att svikta, så vi får hoppas att det blir så. Men jag vill ändå tala om det så att ni känner till problematiken.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Även om regeringen accepterar det måste vi fråga nämnden om det finns stöd för mitt förslag att vi stryker dessa ord. Det är ingen som opponerar sig, så då gör vi det.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 5, Utkast till rådets slutsatser om den ståndpunkt som ska intas av EU och dess medlemsstater vid den 11:e sessionen i FN:s skogsforum.

Anf. 15 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

FN:s skogsforum möts vartannat år då man ska diskutera och enas om en inriktning på förvaltning av världens skogar. Nästa möte är den 4–15 maj i New York. Den svenska delegationen kommer att ledas av statssekreterare Elisabeth Backteman.

Vid skogsforumet kommer det att göras en översyn av nuvarande skogsarrangemang. Det består i huvudsak av FN:s skogsforum, partnerskap för skog, ett icke legalt skogsinstrument och ett sekretariat. Medlemsstaterna förväntas även besluta om det framtida skogsarrangemanget och anta en ministerdeklaration.

Inför förhandlingarna vid FN:s skogsforum har EU tagit fram en rådslutsats som ska antas i jordbruksrådet nu på måndag. I de förhandlingar som har förts har vår regering prioriterat följande: värnandet om den internationella dialogen om hållbart skogsbruk, och skogens multifunktionalitet, främjandet av genomförande av befintliga internationella avtal och mål som berör hållbart skogsbruk inklusive bevarandet av biologisk mångfald i skogsekosystem, klimat och hållbar utveckling samt att man ska verka för kostnadseffektiva lösningar, för transparenta regler och arbetsmetoder.

Sverige har fått gehör för många av de övergripande prioriteringarna och en rad andra frågor som regeringen prioriterar, exempelvis jobbskapande, främjande av anständiga arbetsvillkor samt jämställdhet inom skogssektorn.

Det internationella samarbetet ger Sverige en möjlighet att utbyta erfarenheter, sprida kunskap om Sveriges syn på skogen, men det kan

också vara en del i att öka vår export inom området teknisk utveckling och att främja Sverige som besöksmål.

Med denna bakgrund avser regeringen att välkomna dessa rådslutsatser.

2014/15:31

17 april

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Har ministern några kommentarer under punkten Övriga frågor?

Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Nej, jag är beredd att svara om det är någon som har några frågor.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att Forest Europe är struken från dagordningen.

Anf. 19 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Punkt 6 b är en rapport från kommissionen om obligatoriska angivelser av ursprungsland och härkomstplats för mjölk och mejeriprodukter.

Jag vill efterhöra om inte regeringen är intresserad av att understödja kommissionens agerande för införande av den här typen av märkning. Jag tror att det är angeläget att vi inför den här typen av märkning apropå det konsumenttryck som finns men också apropå de, ska vi kalla det för livsmedelsskandaler som har varit genom åren.

Jag är ganska övertygad om att kommissionen behöver många hejrop för att det här ska bli verklighet och tycker att Sverige skulle vara en föregångare på det här området. Därför vill jag alltså efterhöra om regeringen, även om det är en informationspunkt, kan agera i frågan.

Anf. 20 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Bra konsumentinformation är någonting som vi alltid står bakom i olika former. Det är här en informationspunkt som kommer om de rapporter som är under utarbetande. Vi förväntas över huvud taget inte få någon rapport framlagd på måndag. Den kommer i ett senare skede.

Det vore väldigt svårt att i dag säga något om en rapport som vi inte ser. Jag utgår från att när den kommer så kommer frågan att diskuteras i miljö- och jordbruksutskottet och också komma hit för diskussion.

Frivillig märkning är en del i detta. Vi ser inom vårt land, där man har infört frivillig märkning inte minst på svenskt kött, att det får en bra effekt, och jag ser fram emot att man snabbt kan ha frivillig märkning även på mejeriprodukter i vårt land. Om det inte kommer på frivillig basis får vi föra en diskussion om man kan ta fram det på annat sätt. Men att ta ställning till någonting som inte kommer att finnas på bordet på måndag är svårt. Givetvis kommer jag dock att framföra synpunkter om vikten av att ha en god konsumentinformation.

2014/15:31
17 april

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Jag var själv ansvarig förhandlare i den här rapporten för min partigrupp i parlamentet, och det finns en tidsplan som kommissionen måste följa. De ska även utreda möjligheterna till hur man skulle kunna ha till och med en obligatorisk märkning. Nämnden kommer därför givetvis att återkomma till den här frågan flera gånger när kommissionen, inom ramen för tidsplanen, har presenterat sina rapporter. Det hoppas jag.

Jag finner att vi har avslutat denna dagordningspunkt. Vi tackar ministern med medarbetare så mycket för närvaron.

§ 2 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 17 mars 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 21 april 2015

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag vill börja med att fråga utrikesministern om hon har några muntliga tillägg till återrapporteringen från den 17 mars, utöver det som vi har fått skriftligt. Har vi några kommentarer på återrapporteringen? Jag finner att så inte är fallet.

Vi går vidare till punkt 4, Resolutioner och beslut. Det är en informationspunkt. Finns det några kommentarer här? Har vi några frågor?

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Interinstitutionellt avtal.

Anf. 23 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack så mycket, herr ordförande! Ärade ledamöter! Den enda egentliga punkten på dagordningen är en diskussion om uppdatering av det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning som kommissionen väntas föreslå i maj. Vid det här rådsmötet ska medlemsstaterna diskutera vilka huvudprioriteringar rådet ska ha inför de kommande förhandlingarna med kommissionen och Europaparlamentet.

Det som det råder samsyn om är att det är viktigt för rådet att det finns en årlig och flerårig programmering, att man inriktar sig på bättre lagstiftningskvalitet samt att delegerade akter och genomförandakter ingår i avtalet. Därutöver väntas också ordförandeskapet föreslå att vissa frågor rörande trepartssamtal, subsidiaritet och öppenhet ska regleras i avtalet.

Vi har inte sett ordförandeskapets förslag i sin helhet ännu, men bedömningen är så här långt att vi kan ställa oss bakom det. I diskussionerna kommer vi från svensk sida framför allt att betona vikten av ökad öppenhet i beslutsfattandet.

Sverige arbetar också aktivt i nära samarbete med likasinnade medlemsstater för öppenhet i ett bredare perspektiv, och som ett led i detta stöder vi den särskilda satsning på just ökad öppenhet inom EU som Nederländerna har initierat inför sitt ordförandeskap 2016. Vi kommer vid rådsmötet att tillsammans med ett antal andra medlemsstater att driva också denna fråga. Att Nederländerna på det här sättet avser att föra upp öppenhet och insyn på EU-agendan innebär förstås en välkommen möjlighet att driva öppenheten inom EU framåt, vilket jag är övertygad om att inte minst ordföranden själv uppskattar.

När kommissionen har lagt fram sitt förslag får rådet återkomma till frågan. Där är vi just nu.

Anf. 24 OLOF LAVESSON (M):

Vi har ingenting att invända i själva sakfrågan här utan delar regeringens bedömning och välkomnar att detta arbete kommer igång.

Däremot saknar vi ett perspektiv i den svenska ståndpunkten. Det är något som Sverige har drivit under de senaste två mandatperioderna och som det har funnits en väldigt bred enighet om i riksdagen, nämligen att den här typen av arbete också ska leda till minskad administration och minskat regelkrångel.

Vi skulle önska att man för in i den svenska ståndpunkten att detta arbete bör leda till mindre byråkrati och minskade regelbördor. Vi tycker att det är något som gynnar alla och skulle stärka både Sveriges och EU:s konkurrenskraft.

Jag hoppas att vi kan komma överens om detta i nämnden i dag, annars kommer vi att anmäla en avvikande mening här.

Anf. 25 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag ansluter mig gärna till detta.

Anf. 26 TINA ACKETOFT (FP):

För formens sak bekräftar jag detsamma.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Då antar jag att Eskil Erlandsson också gör det.

Anf. 28 ESKIL ERLANDSSON (C):

Exakt.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Det var inga höga odds på den.

Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet! Från Sverigedemokraternas sida menar vi att det framför allt är trilogerna i sig som regeringen bör kritisera som djupt odemokratiska. Vår ståndpunkt är att förhandlingar i slutna rum om viktiga lagstiftningsdetaljer är helt förkastligt. Vi menar att de här förhandlingarna i vart fall bör protokollföras, som till exempel här i EU-nämnden, med stenografiska uppteckningar som ska vara offentliga.

Ur demokratisk synvinkel vill vi alltså invända mot det här, och jag vill gärna höra statsrådets uppfattning om den frågan innan jag eventuellt anmäler avvikande mening.

Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för dessa åsikter som jag ju i väldigt hög grad delar, inklusive att man också ska göra triloger mer offentliga och öppnare. Det är jätteviktigt att vi driver detta, och självklart är det också regeringens utgångspunkt att det inte ska medföra mer av byråkrati. Helst ska vi ju effektivisera.

Att introducera ett nytt sätt att konsultera innebär ofta fler möten och en tyngre procedur. Det är därför viktigt att man i hela den här processen tänker på det och att man ser till att det inte blir mer bakom stängda dörrar.

Det är en högst relevant åsikt, så jag tycker att vi tar med oss detta i vårt arbete. Det har varit själva utgångspunkten att det ska bli effektivare och att man faktiskt just därför behöver ett regelverk som beskriver hur det ska gå till. Det är också vår syn. Det man har sagt är att man till exempel ska informera bättre om vad som pågår i hela den här processen. Det är ett sätt att föra frågan framåt.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vad gör utrikesministern för bedömning? Kommer det i slutändan att bli under det nederländska ordförandeskapet som det här är avtalat och klart kan vi säkert få framgång.

Jag vill också betona vikten av att vi får förbättrade triloger, särskilt när det gäller de här förstaläsningsuppgörelserna som görs innan det ens har varit i plenum i parlamentet och det sällan har hunnit bli någon of-fentligt debatt. Det som från början var tänkt som ett undantag hade i slutet av den förra mandatperioden lett till att tre fjärdedelar av alla lag-stiftningar gjordes upp på det sättet.

Det är alltså viktigt att det som man hade som undantag och som nu nästan har blivit regel också tas in och behandlas på ett seriöst sätt institutionellt så att man ser att offentlighetsprincipen även gäller där. Det är viktigt att det förs in i det här arbetet.

Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det är väl vår bedömning att man ska kunna komma överens senast under det nederländska ordförandeskapet. Jag tror att vi har en helt enig syn på och samma inställning till detta från svensk sida, också över partigränserna.

Det är helt riktigt att den här sortens förhandlingar och möten verkligen har skett bakom stängda dörrar med väldigt lite information om hur processen har fortskridit. Jag kan bara hålla med, och detta är någonting som jag tar med mig i våra inlägg i debatten.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Är Olof Lavesson nöjd med utrikesministerns svar på er kommentar?

Anf. 35 OLOF LAVESSON (M):

Jag tycker att svaret var väldigt bra. Jag undrar om jag ska tolka det som att det också kommer att föras in i den svenska ståndpunkten.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Det som utrikesministern säger här muntligt är en del av den svenska ståndpunkten, så om ni är nöjda med utrikesministerns svar här har vi en enighet kring detta i nämnden.

Anf. 37 OLOF LAVESSON (M):
Tack, jag är nöjd.

Anf. 38 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag satt och tänkte på samma sak, alltså formfrågan. Ibland har vi ju medskick och då tar regeringen till sig, men de behöver inte driva frågan. Nu sa utrikesministern ”synpunkter”, och då vet inte jag: Är det ståndpunkten som blir?

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Det utrikesministern säger här är en del av den svenska ståndpunkten. Utrikesministern sa väldigt tydligt att hon instämde i de olika kommentarerna här, och då blir det en del av ståndpunkten. Det är inte medskick längre, utan utrikesministern har kommenterat att det här är någonting som regeringen delar synen på.

Anf. 40 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Inte bara det, herr ordförande. Jag är väldigt glad och nöjd att få driva de här frågorna, och jag uppskattar att vi har stor enighet och samsyn om dem.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Då för vi till protokollet att utrikesministern entusiastiskt åtar sig att driva detta!

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, inklusive de kommentarer som har nämnts på mötet.

Denna dagordningspunkt är nu avslutad, och vi går vidare till nästa dagordningspunkt som är rådet för utrikes frågor.

Hade ni några fler kommentarer på den här agendan?

Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Övriga frågor kanske, herr ordförande.

(ORDFÖRANDEN: Javisst, varsågod!)

Där är det så, herr ordförande och ärade ledamöter, att det blir en lunch om antiradikalisering.

Vid den efterföljande lunchen ska man alltså bland annat diskutera förebyggande åtgärder, detta som uppföljning av det uttalande som stats- och regeringscheferna gjorde i februari. Ordförandeskapet ska informera om läget gällande arbetet med att förebygga radikalisering. Diskussionen kommer också att handla om de underliggande faktorerna och orsakerna till radikalisering, att man utbyter erfarenheter helt enkelt.

Sedan vill jag också uppmärksamma nämnden på att det pågår ett skriftligt samråd om en av A-punkterna, rådsslutsatser om Makedonien. Där välkomnar vi slutsatser där EU sänder en tydlig signal som uppmanar de politiska ledarna i Makedonien att finna en lösning på den väldigt allvarliga politiska krisen i landet.

Vi uppmanar också till åtgärder som kan återupprätta förtroendet för landets institutioner. Vi stöder det pågående medlingsförsöket som görs med hjälp av tre Europaparlamentariker.

Sverige har varit pådrivande för slutsatser som talar om Makedoniens EU-närmandeprocess och de reformansträngningar som förväntas av Makedonien som kandidatland. Ett tydligt åtagande i rådsslutsatsen att rådet ska följa upp utvecklingen i Makedonien före sommaren är en viktig politisk signal för att förmå landet att genomföra och visa tillräckliga åtgärder för att kommissionen ska kunna komma tillbaka med en rekommendation till rådet att inleda EU-förhandlingar med Makedonien.

Det är också viktigt att EU upprätthåller sina åtaganden gentemot Makedonien. Vi beklagar från svensk sida att den rekommendation om att öppna förhandlingar med Makedonien som har lagts fram av kommissionen sex år i rad har blockerats på grund av namnfrågan. Samtidigt gör det nya politiska läget i Grekland att det är mycket oklart om det går att göra några framsteg i den frågan just nu.

Den sista punkten är att det pågår ett arbete om fördjupning av EMU. Tanken är att det ska behandlas vid Europeiska rådet i juni. Nu har man förberedande diskussioner, och medlemsstaterna har blivit ombedda att inkomma med synpunkter. Ni har fått ståndpunkter för information. De blir grunden för det vi skickar in från regeringens sida.

Finansministern har ju haft en mer detaljerad överläggning med finansutskottet, och utskottet ställde sig då bakom de ståndpunkter som regeringen föreslog. De ligger helt i linje med tidigare ståndpunkter från svensk sida.

Vi får anledning att återkomma till nämnden om detta före sommaren. Jag ville bara nämna det under punkten Övriga frågor.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

För nämndens information kan jag säga att dokumentet om EMU är en informationspunkt. Det skickades i går.

Dokumentet om Makedonien är en A-punkt som behandlas kl. 14.00 i dag.

Den första punkten har vi inte fått tidigare information om. Jag fick intrycket att det var en diskussionspunkt, så om nämnden har några kommentarer är det viktigt att vi behandlar den som en sådan.

Anf. 44 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag har en undran om frågan om antiradikalisering. Det berör i hög grad inrikesministerns område, men jag tänkte på morgonens nyheter med det Assad har sagt om att Skandinavien har de värsta ledarna nere i Isil eller Daesh.

Jag vet inte om detta på något sätt kommer att sprida sig inom EU-kretsen. Har utrikesministern förberett sig på att få frågor om detta, och avser Sverige att vidta några åtgärder i den skandinaviska kontexten?

Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågan, Désirée Pethrus! Den är högst aktuell.

Det som är viktigt här är att det är Säkerhetspolisen som har koll på hur många det är som har rest och hur situationen ser ut. Det är viktigt att vi tar med oss alla uppdaterade uppgifter om hur det ser ut.

I övrigt får man fundera över hur man ska bedöma vad Assad säger och vad Assadregimen för fram. Men det är viktigt att vi har uppdaterad och korrekt information om det exakta läget när det gäller utländska stridande.

Som ni vet förbereds i Regeringskansliet olika lagförslag – de har redovisats här och för riksdagen tidigare – för att förebygga våldsam extremism och utländska stridande.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Är du nöjd med svaret, Désirée? Ja, lite halvnickande så där.

Jag finner att i den mån det uppstår en diskussion finns det stöd för regeringens inriktning.

Då kan vi avsluta punkten Allmänna rådet och gå vidare till punkten Utrikes frågor.

§ 3 Utrikes frågor

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 16 mars 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 20 april 2015

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Har vi någon återrapportering från den 16 mars? Finns det någonting att tillägga?

Anf. 48 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande. Det var en lunch som behandlade det ökade migrationstrycket mot Europa. Det har ju övertydligt illustrerats av den senaste tidens händelser.

Det är en utmaning som förstas länkar samman både utrikes och inrikes politiska faktorer. Det handlar om relationen till ursprungs- och transitländer, osäkerhet i grannskapsländerna och humanitär rätt. Det var sådant som togs upp under diskussionen.

Lunchen syftade också till att förbereda för kommissionens europeiska migrationsagenda. Ministrarna var överens om att det här var to be continued – det var inte alls vare sig första eller sista gången vi tog upp det här strukturella problemet.

Detta påverkar även medlemsländernas inrikespolitik. Man ska inte heller bortse från att det kan finnas behov av att ha ett gemensamt FAC- och RIF-råd framöver för att diskutera dessa frågor. Det har verkligen tydliggjorts av de fasansfulla händelser vi återigen har sett de senaste dagarna.

I övrigt har ni fått en skriftlig rapportering. Jag har inte mycket att tillägga till det.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 3, Latinamerika och Västindien.

Anf. 50 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag skulle vilja ta en A-punkt först, herr ordförande.

Bakgrunden till det är att rådsslutsatser om European Neighbourhood Policy var avsedda att gå som en A-punkt till rådet den 20 april. Men eftersom förhandlingarna i arbetsgruppen och i Kusp drar ut på tiden – i själva verket pågår de ännu, och vi har ett nytt Kusp i dag – finns det risk att rådsslutsatserna kommer att gå öppna till FAC.

Det här meddelandet från kommissionen och Mogherini publicerades den 4 mars, och sedan inledde man breda konsultationer. Det är tänkt att resultera i ett nytt meddelande med konkreta förslag under hösten. Slutsatserna om översynen syftar till att ge ramarna för den och markera rådets både intresse för och ägarskap av frågan.

Det är väl bäst att jag beskriver lite grann hur detta ser ut. Man säger inledningsvis att grannskapspolitiken är ett viktigt externt inslag i EU:s externa relationer, också i förhållande till GUSP, och att grannskapet är av stort strategiskt intresse och måste syfta till att vi ska få ett område med ömsesidig stabilitet, säkerhet och välfärd. Politiken syftar till att utveckla ett demokratiskt, stabilt och välmående grannskap baserat på gemensamma värderingar såsom mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Det är viktigt att medlemsländerna fortsätter att vara involverade och att partnerländerna, Europaparlamentet, civilsamhället och andra intressenter konsulteras i översynsarbetet. Det slås fast.

Slutsatserna framhåller också vikten av att grannskapspolitiken är baserad på våra värderingar. Vi välkomnar ambitionen att särskilt prioritera områdena differentiering, fokus, flexibilitet, ägarskap och visibilitet. Det låter lite floskulöst, förstår jag, men det är det som är rubrikerna.

Utkastet innehåller också skrivningar om behovet av ökad samordning mellan grannskapspolitiken och CFSP och om att hänsyn ska tas till en bredare geopolitisk kontext och det som kallas grannarnas grannar.

De svenska utgångsvärdena har varit att vi står bakom förslaget till rådsslutsatser eftersom vi tycker att det är viktigt att rådet involveras tidigt och att rådet sätter ramarna för den här översynen utan att man föregriper resultatet i detalj. Vi tycker att det har varit centralt att få in referenserna till grundläggande värderingar och att uttryckligen nämna jämställdhet, mänskliga rättigheter, demokrati etcetera. Det har vi fått förståelse för.

Det har också varit avgörande för regeringen att eventuella skrivningar avseende grannars grannar blir balanserade och att man inte skapar någon sorts tvetydighet avseende deras inflytande över politiken. Den ska precis som tidigare utgå från EU:s och partnerländernas behov och intressen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Där är vi alltså just nu. Jag vill bara flagga för att det här kan komma att lyftas till rådet. Det var inte tänkt så ursprungligen, men om det kommer vill jag att ni ska veta att det här är vår hållning – vår mycket bestämda hållning. Hittills har jag upplevt att det har varit en gemensam syn hos de politiska partierna i Sverige.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Dokumentet finns i pärmen och har varit tillgängliga hos kansliet sedan i torsdags eftermiddag. De behandlas som A-punkter. Kl. 14.00 i dag är deadline.

Anf. 52 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern! Om jag förstår det hela rätt är det så att om vi inte säger någonting har vi godkänt detta som det ser ut nu, men det är inte säkert att det blir en A-punkt. Är det i sak riktigt?

Det utrikesministern nu sa och kommenterade om hela översynen av grannskapspolitiken, det stöder vi. Det finns all anledning att göra den här översynen. Hela processen tycks vara klokt tänkt med konsultationer och att medlemsstaterna och deras parlament, civilsamhällets organisat-

ioner och även partnerländerna – som ju berörs av detta – ska vara med i processen.

Det som var kontroversiellt redan när meddelandet kom var just detta med grannarnas grannar. Jag vill bara understryka vikten av att Sverige håller i den frågan. Men jag hör på utrikesministern att man är väl medveten om och har en mycket tydlig linje i detta.

Jag har en fråga om skrivningen om visibilitet. Finns det i dag något att kommentera i fråga om hur man tänker sig att arbeta vidare med just visibiliteten för grannskapspolitiken, det vill säga att förklara inte vad ett EU-medlemskap innebär men vad grannskapspolitiken innebär?

Anf. 53 TINA ACKETOFT (FP):

En av punkterna rör ökad differentiering. Det tycker jag är i allra högsta grad välkommet eftersom länderna har väldigt olika förutsättningar och strömningar, framför allt inom de olika länderna, vad gäller ställningstagandet till EU kontra Ryssland.

Problemet blir att när man har ökad differentiering öppnar man genast även för dubbla standards – jag hittar inte det svenska ordet just nu. Det blir i så fall ett problem. Hur hanterar man det? Hur ser tankarna ut om att få ökad differentiering men att samtidigt ha samma bedömningskriterier att utgå från?

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 54 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag stöder regeringens ståndpunkt men instämmer samtidigt i synpunkterna från mina kollegor i Folkpartiet och Moderaterna.

Jag har frågor om de andra A-punkterna. Kommer vi till dem sedan?

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Du får ta dem nu.

Anf. 56 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har en fråga om kärnvapen. Det som vi har fått på bordet har jag inte hunnit läsa; jag hann inte gå till kansliet i går eftermiddag. För man in det här med mänskliga rättigheter, eller fokuserar man bara på kärnvapnen i sig? Jag tänker på hela kontexten, med diskussioner om till exempel Iran och mänskliga rättigheter. Det kanske inte är kutym att man över huvud taget lägger in detta? Det är bara en kunskapsfråga.

När det gäller Sahelstrategin funderar jag på om det finns en feministisk analys och en jämställdhetsanalys. Finns resolution 1325 med? Tycker utrikesministern att man berör kvinnors situation? I krig och konflikter är det oftast kvinnor och barn som drabbas, som vi känner till. Utrikesministern brukar också betona detta som något väldigt viktigt. Men jag tycker mig inte riktigt kunna se denna aspekt helt tydligt när jag bläddrar igenom handlingarna.

Anf. 57 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Den första frågan handlade om det som kallas för strategisk kommunikation. Utgångspunkten är att man på ett helt annat

2014/15:31

17 april

sätt ska använda sig av strategisk kommunikation. Man ska se till att göra våra europeiska värderingar tydligare och förklara dem och engagera sig gentemot medborgarna genom strategisk kommunikation. Det tror jag är viktigt. Det gäller inte bara utrikespolitiken, utan alla olika policyområden där vi samarbetar, och det är också en del av avsikten med det här papperet.

Det är riktigt att vi måste se upp så att vi inte har double standards, utan faktiskt baserar det vi gör på en väldigt tydlig syn att det är våra värderingar som ska styra. Man kan egentligen bara undvika detta genom att man är tydlig med värderingsinriktningen. Det är precis det här som nämdes och som vi också är mest oroade för, grannars grannar. Det handlar i själva verket om att ge Ryssland inflytande över vad EU ska göra. Där har vi en samsyn; det ska vi inte tillåta. Det är så vi arbetar, och det är det vi ”spelar in” i hela proceduren nu.

Självklart tittar vi på de här frågorna med feministiska glasögon och med en feministisk analys. Det gör vi i alla sammanhang nu, från att vi driver det här med 1325 och att det gäller att göra rätt saker, vilket vi kan återkomma till med anledning av 15-årsjubileet av 1325, till att vi läser sådana här handlingar och ser till att från vår sida ”spela in” synpunkter och skrivningar som handlar om att uppmärksamma kvinnornas roll.

Här finns också en skrivning som handlar om det. Jag kan läsa upp ett exempel: Democracy and human rights will be promoted, including support to elections, local governance and decentralization and civil society organisations, taking into account a need for more gender equal representation in decision-making bodies and in all spheres of public life. In this context the principle of gender equality will also be supported in all the actions contained in the action plan – och så vidare. Det är den typen av skrivningar som vi alltid insisterar på att få in.

När det gäller NPT-översynen är punkt 11 den som vi anser att vi har fått med som syftar till det humanitära initiativet, så långt som vi kom, men det finns förstås väldigt olika synpunkter inom EU-kretsen när det gäller kärnvapen.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den behandlingen och kan gå vidare till dagordningen inför utrikesministrarnas möte. Vi kommer till dagordningspunkt 3, Latinamerika och Västindien.

Anf. 59 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Rådet förväntas ha en strategisk diskussion om Latinamerika och Karibien. Den här ansatsen är väldigt bra, med fokus på politisk dialog, ekonomiska relationer, samarbete och hållbar utveckling. Utvecklingen i Latinamerika har under de senaste decennierna förstås i hög grad präglats av ekonomisk tillväxt och en konsolidering av demokratin. Därför har unionen en mer jämbördig relation med Latinamerika och Karibien. Frihandelsagendan är central.

Regeringen anser att det är angeläget att EU upprätthåller visionen om ett frihandelsavtal med hela regionen. Regeringen verkar för att EU:s pågående förhandling om ett associeringsavtal med Mercosur prioriteras

och för att EU:s frihandelsavtal med Mexiko och Chile moderniseras. Flera av de latinamerikanska länderna ingår i dag i OECD-kretsen, och det finns ett tydligt intresse för europeiska samhällslösningar. Vi anser att EU:s medlemsländer kan spela en väldigt viktig roll genom att dela med sig av sina erfarenheter. Det gör vi förstås också i bilaterala samtal, som nu när Nicaraguas utrikesminister var här, och i våra dagliga kontakter med kollegor.

Samtidigt kvarstår stora utmaningar i den här regionen. Länderna i Centralamerika är utsatta för påfrestningar i form av internationell brottslighet, knarkhandel och så vidare. I några länder hotar demokratin att undergrävas. Övergrepp mot de mänskliga rättigheterna begås fortfarande på alltför många håll. Kvinnor diskrimineras i flertalet länder, och de små länderna i Karibien hör till dem som är mest utsatta för klimatförändringar.

Det är förstås angeläget att unionen också i fortsättningen är en tydlig röst till försvar för demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Det gäller också för unionens medlemsstater. För att det europeiska engagemang för mänskliga rättigheter och demokrati ska vara trovärdigt och få genomslag måste det framföras både av EU-institutionerna och av medlemsländerna i de bilaterala relationerna.

Vi vill understryka vikten av kvinnors deltagande i politiskt beslutsfattande, utveckling och handel. I dialog med länderna i regionen måste EU fortsätta att verka för jämställdhet och kvinnors aktiva deltagande i utveckling, fredsbyggande och konflikthantering.

Flera av de latinamerikanska länderna är i dag också viktiga globala aktörer. EU har ett intresse av att samarbeta med regionen i globala frågor, inte minst inför konferensen om hållbar utveckling och också COP 21.

Det finns anledning, tycker jag, att nämna några landspecifika frågor. När det gäller Kuba öppnar närmandet till USA nya perspektiv. Det är viktigt att EU:s och Kubas förhandling om ett avtal för politisk dialog och samarbete framskrider. Återigen betonar vi främjandet av respekten för mänskliga rättigheter och reformer. Det står i fokus för unionens politik gentemot Kuba.

Det andra exemplet jag vill nämna är Colombia. Där är man nära en fredlig lösning på regionens längsta väpnade konflikt, som har pågått i över 50 år. Regeringen vill förstås se ett aktivt stöd från EU för genomförande av det här fredsavtalet. Det handlar i mycket om att lyssna på Colombia och vad de bedömer skulle betyda mest i form av stöd för fredsprocessen. Vi kan se att det också kommer bakslag, som nu när Farc dessvärre har dödat ett antal regeringssoldater i Colombia. Det tror jag samtidigt är väntat. Det är ibland som en tango – två steg framåt och ett bakåt, eller hur det nu går till att dansa tango.

I Venezuela, vill jag också nämna, hotas demokratin och respekten för de mänskliga rättigheterna. Där välkomnar vi ansträngningar från länderna i regionen att bidra till och främja dialogen mellan regeringen och oppositionen. Där kan EU också spela en viktig roll genom att vara en tydlig röst för att skydda demokratin och de mänskliga rättigheterna

och att ständigt hålla trycket uppe på Venezuela för en utveckling i den riktningen.

Anf. 60 TINA ACKETOFT (FP):

Jag skulle vilja uppehålla mig vid Kuba för min del. Som det står öppnar närmandet mellan USA och Kuba nya perspektiv. Men tyvärr är det inte så att de perspektiven har inneburit några framgångar när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter för våra kollegor på Kuba och för befolkningen i allmänhet. Det är väl ett ganska stort bekymmer att EU-länders höga politiska företrädare har stått och knackat på dörren direkt i Kuba och tycker att man nu kan fortsätta.

Vi hade en föredragning i går i utrikesutskottet med kabinetssekreterare Annika Söder. Jag tog då upp frågan om inte Sveriges hållning skulle kunna vara att ett krav från EU bör vara att Kuba ratificerar och implementerar FN:s konvention om civila och politiska rättigheter. Kabinetssekreteraren ställde sig bakom det, men jag skulle gärna vilja höra om utrikesministern gör detsamma. Annars skulle jag eventuellt vilja anmäla avvikande mening.

Anf. 61 OLOF LAVESSON (M):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Jag delar också det perspektiv som Tina Ackefelt lyfte fram.

Som utrikesministern säger är det en bred ansats, och den kan göras ännu bredare. Ett perspektiv som vi skulle önska att regeringen tar med sig, framför allt när det gäller Latinamerika, är att det är mer än problematiskt med mediernas situation och pressfriheten.

Reportrar utan gränser presenterade sitt pressfrihetsindex i februari. Det är dyster läsning för Latinamerikas del, även om man bortser från Kuba, som ligger i en helt egen klass – med Nordkorea och Eritrea, tror jag. Man sammanväger bland annat mediepluralism, själv censur, yttrandefrihets- och presslagstiftning och hot mot journalister.

Länder som Mexiko, Venezuela, Honduras, Colombia och Guatemala ligger i fullständig strykklasse. Jag besökte själv Ecuador för något år sedan och träffade fria medier där. Man ser hur de får sin frihet inskränkt. De stängs ned bakvägen. Nu dras gränser för hur de kan arbeta. Även i Venezuela sker kraftfulla försämringar.

Det är en önskan att regeringen tar med sig det här perspektivet, som rör pressfrihet och fria mediers möjlighet att arbeta.

Anf. 62 JENS HOLM (V):

Jag skulle vilja ta upp två saker. Det första gäller de frihandelsavtal som utrikesministern nämner. Jag tror att det gäller Mexiko, Chile och Mercosur. Finns det investeringsskydd inlagda i de frihandelsavtalen, och hur ser utrikesministern på det? Investeringsskydd ger företag rätten att stämma stater exempelvis ifall deras vinster hotas, vilket har lett till ganska kontroversiella rättstvister runt om i världen där sådana klausuler finns.

Min andra fråga rör Colombia. Som utrikesministern nämner är det trots allt en hoppfull situation. Det har pågått fredsförhandlingar under

ungefär två års tid, tror jag, i Havanna i Kuba. Jag tycker att det är jättebra att utrikesministern lyfter fram att regeringen förespråkar ett aktivt stöd från EU för ett fredsavtal. Jag skulle vilja veta lite mer konkret vad EU egentligen gör för att understödja den processen och om det är något särskilt som Sverige gör. Det finns så kallade vänländer i den här fredsprocessen, men Sverige är inte ett sådant vänland i dagsläget, inte heller EU som institution såvitt jag vet.

Anf. 63 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Vi i Kristdemokraterna har goda relationer med oppositionen på Kuba. Vi har kristdemokratiska vänner. Tyvärr bragdes förmodligen en av våra ledare på Kuba, Oswaldo Payá, om livet för något år sedan – jag tror att det var 2013 – när han av någon anledning blev påkörd och avled.

Det finns mycket märkliga och olyckliga omständigheter. Därför driver vi hårt frågan om oppositionens roll. Vi menar att demokratiförespråkarnas krav på fria och rättvisa val, fri opinionsbildning och organisationsfrihet måste tillgodoses. Jag hoppas att det är det regeringen menar när den skriver att demokrati och respekten för mänskliga rättigheter och reformer ska fortsätta att främjas.

En av de centrala frågorna handlar om att ställa tydliga krav på Kuba i förhandlingarna och att EU inte överger den gemensamma ståndpunkten, som i dag gäller för relationerna mellan EU och Kuba, förrän verkliga framsteg sker beträffande demokrati och mänskliga rättigheter.

Detsamma gäller exilkubanerna. Efter vissa förhandlingar har några fått lämna fängelset och Kuba, men de har inte rätt att återvända och träffa sina anhöriga. Jag tycker att man borde driva frågan om att de fritt ska få resa inom landet.

Det gäller att motverka korttidsarrestering av oppositionella. Det används alltmer, vilket också har tagits upp av Human Rights Watch. Vi menar att Sverige och EU måste fortsätta att ställa krav på att förhandlingarna med Kuba inkluderar en aktiv dialog med demokratiförespråkarna i landet. Jag menar att den nuvarande regimen inte får anses representera det kubanska folket eftersom den inte har blivit vald under demokratiska former.

Allt detta måste vi komma ihåg samtidigt som vi naturligtvis gläds ifall det blir öppningar och vi kan se en förändring. Den viktigaste poängen är alltså att EU måste föra dialog även med de oppositionella på Kuba och inte bara tala med regimen. Regimen är inte en legitim företrädare för folket. Det får vi aldrig glömma bort. Det skulle jag vilja ha en bekräftelse på. Annars måste jag anmäla avvikande mening i den delen.

Utrikesministern har i en interpellationsdebatt sagt någonting som jag tycker är bra och som man kanske kunde ta med. Utrikesministern sa att ”regeringen verkar även fortsättningsvis för att kraven på Kuba när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter upprätthålls och för att EU:s dialog med det kubanska civila samhället fortsätter”. Det borde utrikesministern kunna stå bakom, liksom att nödvändiga konventioner skrivs under, vilket utrikesministern också har sagt i kammaren, samt att de

lever upp till sina åtaganden när det gäller MR-agendan och mänskliga rättigheter över huvud taget.

Vad gäller det övriga står i något av våra papper som kommit från EU att man vill börja tala om handeln, alltså inte bara ha en MR-dialog. Vi vill naturligtvis se reformer innan handeln med Kuba påbörjas. En fråga till utrikesministern är hur hon ser på det. Handlar det om en politisk dialog eller handlar det även om någon annan typ av dialog?

Avslutningsvis vill jag säga att det är viktigt att EU och USA samordnar kravet på mänskliga rättigheter och demokrati.

Anf. 64 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Tack för bra och intressanta frågor! Låt mig börja med Kuba. Det var ministerrådet som i februari förra året beslutade att inleda en förhandling med Kuba om ett avtal om politisk dialog och samarbete. Målet från EU:s sida är att få en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter. Förhandlingsdirektivet till EU-kommissionen och till den höga representanten slog fast att demokratiska principer och respekt för mänskliga rättigheter är en central del av förhandlingarna. Utöver de officiella kontakterna med företrädare för Kubas regering har EU:s representanter kontakter också med oppositionella och med representanter för civilsamhället på Kuba. EU fortsätter att noga följa utvecklingen av reformerna beträffande respekten för mänskliga rättigheter.

Regeringen står bakom det förhandlingsmandat som ministerrådet har gett till kommissionen och till den höga representanten. Regeringen fortsätter att verka för att kraven på Kuba gällande demokrati och mänskliga rättigheter ska upprätthållas och att dialogen med civilsamhället och oppositionen fortsätter.

Kuba har undertecknat FN:s konvention men inte ratificerat den. Frågan drivs, precis som på en rad andra områden, av EU i förhandlingarna även om det inte är ett absolut krav. Den ingår definitivt i de överläggningar vi har.

Min och regeringens ståndpunkt när det gäller Kuba är att det är viktigt att vi över gränserna har en enad syn om vad vi tycker är viktigt. Det gäller också förhandlingarna framöver. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Där har jag alltså ingen annan åsikt än att jag gärna framför det som jag tidigare sagt i riksdagen.

Vad gäller pressfrihet och mediepluralism vill jag säga att det självklart är en av de frågor som ingår i hur vi i dessa länder ser på utvecklingen av demokratin och respekten för mycket grundläggande demokratiska principer i samhället. Det handlar ofta om att vi erbjuder oss att dela med oss av våra exempel och vår erfarenhet, att vi hjälper till praktiskt genom att utforma lagstiftning så att den passar olika länder och så vidare. Det är en självklarhet i våra kontakter med många av de latinamerikanska länderna där vi ser att de inte alltid har kapaciteten att till exempel bedriva ett reformarbete.

Låt mig, när det gäller Kuba, lägga till att ett frihandelsavtal inte ingår i förhandlingarna med Kuba, men det sker mycket samråd mellan EU:s medlemsländer och USA.

Till Jens Holm vill jag säga att investeringsskyddet inte finns med i de avtal som nu diskuteras. Vad jag vet finns det med från och med det avtal som slöts med Kanada och efter Lissabonfördragets införande. I de här avtalen är det inte aktuellt.

Vad gör EU och Sverige konkret när det gäller Colombia? var en av frågorna. Här finns en aktiv diskussion om hur vi ska bidra på bästa sätt. Det finns idéer om att inrätta trust funds. Det finns idéer om vad vart och ett av medlemsländerna kan bidra med. Vi är väl positionerade eftersom vi funnits i Colombia under decennier. Vi har haft en mycket aktiv, konstruktiv och positiv roll >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Efter att jag slutade vid FN bjöd de in mig för att höra hur de kan jobba med frågan om sexuellt våld i krig och konflikter. De ville veta vad de skulle göra med offren, vilken procedur de skulle kunna inleda, vilka erfarenheterna från andra länder varit. Det handlar i vissa fall om de personliga kontakterna men också om kontakter med länder som visat att de har ett intresse av att bidra. Just nu finns en mycket livlig debatt om alltifrån det ekonomiska stödet, eller att inrätta trust funds, till vad respektive medlemsland kan bidra med rent praktiskt i processen. Det känns hoppfullt, tycker jag.

Anf. 65 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Jag har en formfråga. Det anmäldes inga indirekta avvikande meningar vid utrikesutskottet i går, vilket antyds vid dagens EU-nämnd. Det förvånar mig. För formens skull är det viktigt att vi håller på principen att vi i utskottet avger positionsyttranden. Därefter får regeringen möjlighet att vid EU-nämndens sammanträde eventuellt bifalla de avvikande meningar som kan ha yttrats. Det tycker jag är en bra tradition som vi haft tidigare, även under förra mandatperioden. Jag vill markera det eftersom det blir lite märkligt om det ska förhandlas i EU-nämnden, vid sittande bord. Det är bättre att vid utskottet framföra eventuella avvikande meningar. Då har regeringen åtminstone ett dygn på sig att reagera på dem. Nu tycker jag att utrikesministern har svarat bra på frågorna, och det finns därför inga sakskillnader, men jag vill i alla fall framföra det.

Jag har en formfråga också beträffande Kuba. Pågår det några samtal mellan EU och USA, alltså någon form av samverkan mellan EU och USA för att närma sig Kuba? Förs det någon dialog mellan EU och USA för att försöka komma fram till en samsyn, hitta samarbeten, och snabbare få Kuba på rätt spår i enlighet med det som både Désirée Pethrus och Tina Acketoft framfört?

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Tack, Pyry Niemi, för kommentarerna! Vi har haft upprepade dialoger med utrikesutskottet om att de behandlar ärendet som en informationspunkt och vi behandlar det som en diskussionspunkt. Jag har talat med dem för att höra om vi inte kunde ha en bättre samordning så att utskottet behandlar punkterna enligt samma procedur som i EU-nämnden. Jag tycker att det vore önskvärt. Vi har haft en dialog om for-

maliteterna ett flertal gånger för att se hur frågorna kan bli bra behandlade.

Anf. 67 MARIE GRANLUND (S):

Jag delar den uppfattningen. Vi får försöka hitta en bättre ordning. Det måste vara fackutskottet som har huvudansvaret för frågorna och tar den genomgripande diskussionen. Det går inte att ta om allt här, utan här har vi mandatgivningen.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi har som sagt haft en dialog om hur utrikesutskottet och EU-nämnden på bästa möjliga sätt kan samarbeta så att vi får effektivast möjliga möten. Det är viktigt att nå det målet. Jag tackar därför för kommentarerna.

Anf. 69 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern! En aspekt som regeringen skulle kunna ta upp i den strategiska diskussionen är frågan om exportstödet inom jordbrukssektorn. Det exportstödet kan i vissa fall ha rent katastrofala effekter på länder i exempelvis Latinamerika. Ett annat exempel gäller råvaror och hur utvinningen av råvaror går till. Det är två exempel på områden där en viss politisk inriktning kan motarbeta andra inriktningar. Det räcker inte att ett politiskt förslag låter bra, utan man måste också analysera riskerna med att vissa politiska förslag blir kontraproduktiva, som i fallet med exportstödet.

Med hänsyn till den ekonomiska utvecklingen är det viktigt att inte slå undan benen på vissa av länderna i Latinamerika.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag har en kommentar som inte kan lösas på detta möte men som jag vill göra som ett medskick. Diskussionen om Latinamerika illustrerar värdet av att EU någon gång, gärna snarast, genomför det som man beslutade om 1999 i Helsingfors. Vi hade beslut om militära insatsstyrkor, och samtidigt beslutades det att ha civila insatsstyrkor. De civila insatsstyrkorna har aldrig byggts upp, inte under alla dessa år. Om vi hade kunnat skicka i väg byråkrater, skattetekniker, jurister, ingenjörer och andra som hjälpt till att bygga upp länderna hade det kunnat hindra att kriserna utvecklades och förvärrades. Det är en ytterligare påminnelse om värdet av att EU tar beslutet från 1999 i Helsingfors på allvar och inför dessa civila insatsstyrkor som kan hjälpa till att bygga upp länder så att de militära insatsstyrkorna aldrig någonsin behöver användas. Så vore det i alla fall i en ideal värld.

Anf. 71 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Om jag har förstått diskussionen om Karibien rätt ligger fokus på Kuba och inte på några övriga länder i Karibien. Jag ställer frågan eftersom Karibien är ett mycket stort område.

Jag blev glad när jag hörde utrikesministern säga att det kommer att finnas med en diskussion om det civila samhället, att fokus ska ligga där.

Vad jag förstått saknas mycket av det civila samhället och dess strukturer såsom vi känner dem. Det är bra om de kan byggas upp.

En fråga jag skulle vilja ta upp är om det, när det gäller Kuba och dess demokratiska utveckling, kommer att finnas ett långsiktigt arbete för att Kuba inte ska hamna i den sats som vi sett att många andra länder hamnat i. När ett totalitärt styre lämnar makten går den nya regimen in i en ny totalitär fas. Det finns förskräckande exempel på det. Här är det viktigt att EU verkligen bidrar så att det blir en rejäl förändring.

Anf. 72 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar utrikesministern för ett bra svar på mina frågor. Eftersom det i ståndpunkten inte står något om oppositionen utan bara om en dialog med Kuba kände jag mig föranledd att ställa frågan om just oppositionen.

I det papper vi fick av kansliet i går om den tredje rundan av samråd mellan EU och Kuba står det om handel också. Det gjorde mig lite frågande. Det står om politisk dialog and on trade. Jag blev lite fundersam på vad det innebär. Men jag litar på att det som utrikesministern har sagt är det som gäller.

Jag instämmer i frågan som handlar om press- och mediefrihet, som är viktigt, och det Tina Acketoft också tog upp. Jag väntar på också på svar på det som Pyry Niemi tog upp från min tidigare fråga om EU och USA.

Anf. 73 TINA ACKETOFT (FP):

Det var mer ett svar på formfrågan från Pyry Niemi. Han är fullständigt medveten om att vi hade den diskussionen på utrikesutskottet i går och att jag då fick svar från kabinetssekreteraren. Det enda var att jag ville ha ett förtydligande från utrikesministern.

Kan vi hitta ett bättre sätt att arbeta än att behöva köra en repris dagen efter utrikesutskottet vore det bra.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Det går dessutom inte att ha en avvikande mening på en informationspunkt, och de behandlar det som en informationspunkt. Det finns en formskillnad där.

Anf. 75 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag glömde att svara på en fråga förra gången. Ja, det är mycket samråd mellan USA och EU om Kuba. Det är ett givet samtalsämne just nu. Det är viktigt att vi samordnar oss så mycket som möjligt och vet vad som sker från den amerikanska sidan.

Tanken är att diskussionen ska handla om hela Karibien, men beroende på att vi har haft en händelseutveckling som har varit ganska anmärkningsvärd och dramatisk i ett antal länder på sistone hamnar de i förgrunden. Men strategin täcker hela Latinamerika och Karibien. Man kommer också att ta upp frågor av principiell vikt som handlar om den ekonomiska utvecklingen. Det kan handla om jordbruk, exportstöd och ekonomiskt samarbete eller i vissa fall avtal som EU har med olika län-

2014/15:31

17 april

der. Det är en allmän strategi som också hanterar det på ett mer övergripande plan och för diskussion.

Jag håller med om att det ska finnas ett civilt utbyte och samarbete. Det är sådant som enskilda medlemsländer också gör. Vi kan bidra genom att låna ut en expert på skattefrågor, och vi sekonderar förstås personer till olika länder om vi kan komma överens om det. Det har med många olika saker att göra, bland annat med språk och att vi svarar på vad de vill ha för något.

Jag gillar idén. Kanske ska vi ha mer av en volontärservice som kan städa upp efter naturkatastrofer och annat. Det skulle mobilisera ett samarbete inom EU, och varför inte gentemot resten världen? Detta har inte hunnit särskilt långt, som ordföranden påpekar. Men det är viktigt att hålla denna typ av visionära idéer vid liv.

Det är inget vi driver i detta sammanhang, men det kan vara viktigt att ha med.

Jag tror att jag har gett svar på era frågor. Det här kommer att ingå i en strategisk diskussion. Det är en viktig debatt som bör omfatta också det ekonomiska samarbetet likaväl som att vi lyfter fram demokrati och mänskliga rättigheter. Jag har ingen annan syn, och jag tar med mig alla era åsikter om pressfrihet, mediepluralism, kvinnors rättigheter med mera till denna debatt.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Strategisk översyn.

Anf. 77 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Vid mötet i december förra året gav Europeiska rådet den höga representanten i uppdrag att återkomma vid rådsmötet i juni med en översyn av de globala utmaningar som EU står inför. Denna strategiska översyn kommer för första gången upp på dagordningen på FAC. Mogherini har tänkt ge en lägesbeskrivning för utrikesministrarna och hämta in initiala reaktioner från vår sida. Sedan planeras en mer djupgående diskussion för det gemensamma utrikes- och försvarsministermötet den 18 maj.

Sverige stöder den informella arbetsprocess som Mogherini har valt genom avstämningar med medlemsstaterna inför Europeiska rådets möte i juni. Vi bör medverka till att rådet då ger henne i uppdrag att ta fram en fullvärdig och bred strategi senast till juni 2016 efter att medlemsländerna konsulterats löpande.

Unionen är under press både inifrån och utifrån om vår värdegrund och vilken roll denna värdegrund har i våra externa relationer. Det gäller att vi inte framstår som senfärdiga, obeslutsamma och principiösa när världsordningen baserad på universella mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens grunder, demokrati och så vidare, hotas, ifrågasätts eller åsidosätts av inflytelserika aktörer och länder.

Därför bör strategin erinra om och fastslå de principer på vilka EU en gång grundades och fastslå detta som den fasta värdegrund som EU vilar på. Det är bara så vi kan bygga långsiktiga och hållbara relationer.

EU:s grundläggande idé utgår från att nära sammanbundna ekonomier som vilar på en gemensam värdegrund är en stark garant för konfliktförebyggande och fred. EU:s identitet handlar också om att med utgångspunkt från sina nedrivna inre gränser i samma anda utveckla relationerna till sitt grannskap och knyta andra länder närmare genom medlemskap, handels- och associeringsavtal eller på annat sätt. Det arbetet i sig är konfliktförebyggande och fredsskapande.

Strategin bör ta fasta på att EU är ett fredsprojekt och att det är attraktionskraften för EU internationellt. Vi kan också bli en förebild och en modell för en världsordning som bygger på värderingarna om demokrati och mänskliga rättigheter. Det sätt på vilket vi utvecklar våra externa relationer måste utgå från denna värdegrund.

Globaliseringen måste tas in i vår beskrivning av världen. Det medför en lång rad utmaningar som fordrar nya metoder och nya förhållnings-sätt. Mycket är positivt med nya tekniska och kommunikativa möjligheter som inte ens fanns när vi antog den så kallade europeiska säkerhetsstrategin. En ny strategi måste ta fasta på detta och tydliggöra, inte minst för att unionen har gått från 15 till 28 medlemsländer och har en helt ny utrikesförvaltning, hur vi ska agera operativt och konkret.

År 2012 tog Sverige tillsammans med Polen, Italien och Spanien initiativ till att låta ett antal europeiska tankesmedjor se över de säkerhetspolitiska utmaningarna som EU står inför och göra ett antal strategiska rekommendationer om åtgärder, policyinriktning och så vidare. Denna studie publicerades 2013 under titeln *Towards a European Global Strategy*.

Den utgjorde en del av bakgrunden till Europeiska rådets uppdrag till höga representanten vid mötet i december samma år. Sverige vill därför ta åt sig en del av äran för att Europeiska rådet beslutade att ge detta uppdrag till Mogherini. Hon har anammat mycket av slutsatserna och analysen i rapporten.

Där är vi i denna fråga. Det kommer att bli en viktig och intressant diskussion.

Anf. 78 KARIN ENSTRÖM (M):

Om den förra dagordningspunkten var bred och omfattande är denna ännu bredare och ännu mer omfattande. Det är dock inte tänkt att vi ska ha en längre debatt om detta nu även om det finns mycket att säga.

Det är glädjande att arbetet fortsätter efter att bland andra Sverige tagit ett initiativ och därigenom bidragit till att detta nu börjar bli verklighet. Nämnden kanske ska planera för en längre diskussion inför det gemensamma utrikes- och försvarsministtermötet i och med att frågan är så omfattande och det är så mycket som har förändrats. Hur ska EU på bästa sätt kunna föra ut de värden som unionen vilar på? Hur kan vi göra nytta och bidra?

Jag välkomnar detta, och hoppas som sagt att vi kan ha en längre diskussion om det när det kommer upp inför mötet den 18 maj.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Tanken är att vi ska ha ett möte onsdagen den 13 maj kl. 11.00.

Anf. 80 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag välkomnar en sådan diskussion och förstår behovet av den eftersom detta täcker alla frågor och hela världen. Det handlar både om hur vi ska förhålla oss till analysen av hur världen har utvecklats och hur vi ska förhålla oss till andra länder.

Låt mig ge ett exempel som illustrerar hur detta kan omsättas i konkreta politiska relationer. Jag var nyligen i Sydafrika för det nordisk-afrikanska möte vi har årligen, och ganska många afrikanska länder var representerade.

Det vi först frågade oss var om detta fortfarande är relevant och om det är en bra modell att just de nordiska länderna och ett antal afrikanska länder träffas. Det bygger ju på gammal vänskap och gamla kontakter. Alla verkade tycka att det kändes meningsfullt.

De sa: Vad är det ni kan erbjuda som inte Kina och en rad andra länder kan erbjuda Afrika? Vad är annorlunda med europeiska länder och vår relation?

Vi sa: Ni vet att vi ofta framhåller och framhäver vår värderingsgrund och att vi gärna vill tala med er om demokrati och mänskliga rättigheter. Vi vill kunna bidra till en sådan utveckling. Det beror på att vi har egen erfarenhet av att det ger stabila länder. Det har gett oss trygghet och utveckling att vi har byggt våra samhällsmodeller på den typen av värderingar.

Vidare sa vi: Detta är också viktigt för svenska företag, för om svenska företag ska investera i era länder vill de veta att de kan lita på rättssystemet. De vill veta att det finns yttrandefrihet. De vill känna sig säkra på att det finns institutioner som de kan lita på och att det inte är för mycket korruption, för det påverkar deras investeringsmöjligheter och investeringar negativt. De flesta företag som finns i era länder har redan varit där i decennier, och de önskar investera för att kunna finnas kvar under längre tid och vara seriösa aktörer. Det finns nog ett intresse bland investerare också från övriga europeiska länder eftersom vi delar denna typ av värderingar.

Avslutningsvis sa vi: Det är detta ni kan få, och ni kan få ta del av våra erfarenheter av allt från landreformer till hur man bygger ett fungerande domarväsen.

Jag tyckte att det fanns en väldigt stor acceptans>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Man kan tänka sig att de bara vill ha någon som kommer in, gör ett jobb, sluter ett ekonomiskt avtal och sedan sticker. Erfarenheten hos flera av de här länderna är dessvärre att det kommer en kinesisk aktör, som dessutom inte anställer afrikanska arbetare utan har med sig arbetare från Kina, som gör en affär och sedan drar igen. Det är klart att det är ett erbjudande. Men hur ser då det europeiska erbjudandet ut om samarbete? Är det någonting som kan bidra till att bygga ländernas stabilitet och demokratiska utveckling?

Det är hur vi resonerar om det här. Vad betyder värderingarna i våra relationer till Afrika?

Anf. 81 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag vill bara instämma i hur viktigt det här med värdena är, som utrikesministern tar upp. Jag tänker på de stora hoten. Vi kan, som sagt var, inte gå in på alla detaljer. Men det är tre strategiska områden: att bemöta hot i form av konflikt och terrorism, att främja en internationell multilateral ordning och att bygga säkerhet i vårt grannskap.

Vi ser nu migrationsflödena. Människor söker sig bort från krig och konflikter. Det är religionsmotsättningar. Det är ojämlikhet och orättvisor. Man får inte mat på bordet för dagen. Det är sådana stora globala frågor som EU verkligen måste ta tag i om vi ska se en förändring i omvärlden, om människor ska kunna leva i sina länder.

Där måste vi absolut ställa mycket större krav, tänker jag, på de ledare som nu ser till att människor inte kan vara kvar i deras länder. Man måste ena sig om att ställa krav. Det måste hela världssamfundet göra.

Jag skulle kanske särskilt vilja lyfta det som fanns i det papper som vi fick tidigare från inrikesministern när det gäller att bekämpa terrorism. Det fanns med en punkt om religionsdialog och religionsfrihetsfrågorna, som jag tror att vi måste ta ännu mer på allvar framöver.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

För dagen nöjer vi oss med att godkänna regeringens inriktning i denna diskussion. Den spännande diskussionen om värdet och vinsten av en nordisk utrikespolitik som bygger på att erbjuda familjerelationer snarare än strikta affärsrelationer får vi se senare. Vi kan ta en större diskussion om det kommer upp den 13 maj, i sådana fall.

Då är det dagordningspunkt 5, Libyen.

Anf. 83 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Ärade ledamöter! Det här är en återkommande diskussionspunkt på vår dagordning. Nu blir fokus för diskussionen medlingssamtalen och hur EU kan bistå. De här medlingssamtalen återupptogs den 15 april men i en väldigt spänd stämning, eftersom nya flygattacker mot Tripoli hade genomförts samma dag.

Den särskilde representanten León och FN-missionen Unsmil har presenterat ett slutdokument med riktlinjer bland annat för att åstadkomma en nationell samlingsregering och säkerhetsarrangemang, inklusive vapenvila. Han är alltid lika optimistisk, den särskilde representanten, Bernardino León. Han säger att det finns en någorlunda samsyn bland parterna – Tripoli, Misrata och Tobruk – om det här dokumentet. Och det är positivt.

Regeringen ger fortsatt stöd, förstås, till FN:s och Leóns ansträngningar att nå en politisk lösning. Det finns också samsyn i EU-kretsen om stöd till den fortsatta FN-processen. Men situationen på marken är inte särskilt hoppfull. Den förblir våldsam, och det riskerar hela tiden att underminera de här samtalen.

Båda sidor har genomfört flygattacker, och Isil-lierade grupper flyttar nu fram sina positioner. Man räknar med att det nu finns 450 000 internflyktingar i Libyen. Och den humanitära situationen är, som ni vet, väl-

digt svår. Sedan tror man att det är ytterligare 400 migranter som har drunknat på väg från Libyen till Italien. Det är 900 drunknade hittills i år.

I rådsslutsatserna vid förra FAC fick den höga representanten i uppdrag att ta fram förslag på gemensamma insatser och GSFP-insatser. Där finns förslag om övervakning av lokala vapenvilor, stöd till säkerhetsarrangemang, stöd till libysk gränssäkerhet, regional gränssäkerhet, en maritim övervakningsinsats till havs med fokus på vapensmuggling och övervakning av Isil-aktivitet.

Därtill tänker man sig på längre sikt en säkerhetssektorreform och demobilisering och reintegration av miliser, alltså SSR och DDR. Sedan nämns också inrättandet av en mindre planning och liaison cell vid EU-delegationen i Tunis. Där räknar man med att kunna stötta Unsmilinsatser vid behov.

Eftersom hela det här läget i medlingssamtalen är så oförutsägbart är det svårt att konkretisera vilket stöd som behövs. Bland medlemsländerna – det ska jag säga också – finns det en återhållsamhet om eventuella insatser, en tveksamhet, kan man säga.

Vi betonar vikten av att inte fatta beslut i ett för tidigt skede och att EU:s engagemang måste ske i samråd med FN och syfta till att stötta den FN-ledda dialogen. Detta är också viktigt: Om vi ska göra EU-insatser på marken måste man ha en trovärdig vapenvila och en samlingsregering. Och, återigen, det ska ske i samråd med FN. Där är säkerhetsaspekterna helt avgörande för vad man ska göra.

Där är vi. Mycket av det vi gör känns förstås ganska repetitivt, för det här är på dagordningen varenda gång.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Ja, och just därför skulle det vara bra om vi kunde fokusera lite grann på om det finns några avdrag eller tillägg till regeringens ståndpunkt som är aktuella, för den allmänna diskussionen om Libyen har vi haft upprepade gånger.

Anf. 85 JENS HOLM (V):

Jag undrar om ministern avser att verka för att Nordic Battlegroup sätts in i Libyen. Det har ju framstått som så, enligt medieuppgifter tidigare. Vi i Vänsterpartiet tycker, precis som i och för sig ministern sa nu: Givet att man måste ha full uppbackning från FN och givet det kaotiska läget i landet vore en sådan insats olycklig, åtminstone i dagsläget. Jag tycker att det vore bra med ett förtydligande från ministern på just den punkten.

Anf. 86 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Precis som Jens Holm säger är det här för tidigt väckt. Jag tycker att om man ska ha en truppinsats måste man ha en överenskommelse, först och främst, om vapenvila, och säkerhetsläget måste ha förbättrats. Det är prematurt att prata om att använda Nordic Battlegroup här nu. Den uppfattningen tror jag nog delas av mina kollegor också.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi kan gå vidare till dagordningspunkt 6, Iran. Där har vi haft en intressant utveckling den senaste tiden.

Anf. 88 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Efter genombrottet i de kärntekniska förhandlingarna med Iran vill Mogherini personligen brieфа rådet om de senaste turerna. Att det gemensamma uttalandet i Lausanne får ses som en framgång för de förhandlande parterna och faktiskt också för diplomatin, får man säga, är självklart. Förhoppningsvis får vi lite mer detaljerade inblickar i vad som döljer sig bakom de olika formuleringarna i uttalandet och också vilka som är de riktigt svåra utestående frågorna.

Sverige har genomgående förespråkat en förhandlingslösning med Iran. Vi välkomnar att parterna har nått fram till det här genombrottet, för nu skapar man förutsättningar för att få en gemensam övergripande handlingsplan, som då ska antas senast den sista juni i år.

Man bör förstås tacka alla inblandade, våra partner i E3 och EEAS också, för det hårda arbete som de har lagt ned.

Nu är det en politisk principöverenskommelse. Det är inte den slutliga överenskommelsen. Därför är det svåra detaljer kvar att lösa. Och man ska inte tappa tempo i de här förhandlingarna till juni. När det är klart, förhoppningsvis vid den tidpunkten, måste EU också vara redo att genomföra det som parterna har överenskommit, inklusive att suspendera sanktionerna, som hör ihop med det kärntekniska, i samband med att Iran uppfyller sina åtaganden.

EU:s sanktioner mot Iran med anledning av situationen för de mänskliga rättigheterna kommer att ligga fast. Det är viktigt att skilja på det. Det finns sanktioner av olika slag.

En övergripande lösning som omfattar ett kärnvapenfritt Iran kommer att ha stor betydelse för regionen och internationellt. Det kan alla förstå. Sverige ser fram emot att också fördjupa vårt och EU:s engagemang med Iran vad gäller regionala frågor och försvaret av mänskliga rättigheter. Vi bedömer att situationen för mänskliga rättigheter inte har förbättrats och att en fördjupad dialog därför är absolut nödvändig.

Så ser vi på den här diskussionen om Iran. Det blir framför allt Mogherinis sätt att brieфа oss och kanske ge oss lite mer kunskap och bakgrund.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Då kan vi gå vidare till dagordningspunkt 7, Jemen.

Anf. 90 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM:

Herr ordförande! Rådet förväntas diskutera den mycket allvarliga utvecklingen i Jemen de senaste veckorna, mot bakgrund av huthirebellerens framfart, den Saudiledda militära operationen sedan den 25 mars och en mycket svår humanitär situation.

Senast vi pratade om detta var den 9 februari, och då antog rådet slutsatser som fördömde den ökande våldsanvändningen och huthirebellernas unilaterala agerande. Mogherini gjorde senaste den 26 mars ett uttalande med anledning av inledandet av den Saudiledda militäroperationen. Då uppmanades parterna att återgå till förhandlingsbordet och i stället söka en fredlig politisk lösning på landets grundläggande problem.

Fokus för diskussionen nu och fokus i de planerade rådsslutsatserna, som nämnden har fått utkast till och en sammanfattning av, förväntas bli vikten av att undvika ytterligare militär eskalering och att åter uppmana till politisk dialog. Även behovet av humanitärt tillträde berörs. Slutsatserna är fortfarande föremål för förhandling. Regeringen avser att stödja skrivningar som är i linje med FN:s säkerhetsråds resolution om detta från i tisdags.

Det är en djupt oroande utveckling i Jemen, och frågan kan bara lösas genom att man går tillbaka till förhandlingsbordet. Vi välkomnar också säkerhetsrådets agerande med tvingande kap. 7-resolution i tisdags om vapenembargo samt sanktioner mot huthiledaren och personer lojala med före detta presidenten Saleh. Vi uppmanar FN att fortsätta verka för en fredlig lösning baserad på Golfstaternas samarbetsråds initiativ och den nationella dialogkonferensens slutsatser.

Jag vill till sist säga något om den humanitära situationen, som är väldigt oroande. Det finns jättestora humanitära behov, och tillträdet för att bistå humanitärt är mycket begränsat. Vi har som följd av detta också ökande flyktingströmmar mot Afrikas horn. Vi jobbar för att få tillträde när omständigheterna på marken medger det. Sverige gav förra året 150 miljoner kronor i humanitärt stöd till Jemen, och nu planerar vi en omallokering av 110 miljoner i år. 40 miljoner har redan utbetalats.

Allra sist kan jag säga att det inom EU-kretsen och bland mina kollegor över lag råder stor samsyn om Jemen.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Det dokument vi har är i våra pärmar är det som är daterat den 15 april. Har vi några kommentarer?

Anf. 92 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Vi undrar: omallokering ifrån vad? Sedan har jag en fråga om resolution 1325. Jag såg att vi fick in den i fråga om Libyen, men den finns inte här. Jag vet inte om det är en diskussion som har förekommit.

Anf. 93 KARIN ENSTRÖM (M):

Som utrikesministern sa är detta en mycket, mycket allvarlig situation. Jag har bara en kort fråga. Vad är utrikesministerns bedömning av att FN-sändebudet i alla fall enligt medieuppgifter har hoppat av? Hur kommer det att påverka? Vi är nämligen just nu inne i ett besvärligt skede. Finns det någon som tar hans plats, så att säga, så att man inte tappar tempo från FN:s sida?

Anf. 94 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM:

Jag ber om ursäkt, herr ordförande; jag sa "omallokering", och jag menade inte det. Jag menade allokering av 110 miljoner. Vi ökar alltså helt enkelt stödet till det humanitära. Det är inte en omallokering.

Jag vet att det särskilda sändebudet avgick. Här tog den militära situationen på marken över, och han bedömde förstas att han inte längre hade något uppdrag och inte heller något förtroende för detta. Jag har i alla fall inte i dag hunnit få någon uppdatering av om någonting nytt har hänt från säkerhetsrådets sida och om man nu planerar att tillsätta någon ny. Jag tror att det helt enkelt är omöjligt för honom att arbeta nu. Militäreskaleringen har tagit över. Det är alltså viktigt, och vi kommer i utrikesministerkretsen förstas att jobba med FN:s representant om det blir en ny tillsättning – självklart. Den reservationen gör vi.

Vi tittar alltid på 1325-frågorna. Det gör vi förstas också i det här sammanhanget.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga. Finns det några övriga frågor som ska kommenteras?

Anf. 96 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM:

Ja. Nu hoppas jag att Désirée Pethrus blir glad, för under Övriga frågor kommer jag att lyfta fram förslaget att EU ska inrätta en seniortjänst inom utrikesförvaltningen (EEAS) med mandat att driva frågor till FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Jag tycker att det är jätteviktigt att vi tar till vara det momentum som finns, givet att Beijingdeklarationen nu är 20 år och att vi firar 15-årsjubileum av resolution 1325. Dessutom har vi FN:s högnivåöversyn i höst, och vi har en översyn av fredsbevarande respektive fredsbyggande arkitektur inom FN. Vi har dessutom post 2015-målen. Detta ger oss möjligheter att både förändra och förbättra arbetet med fred och säkerhet.

Resolution 1325 och de sju följande resolutionerna är relevanta i alla de här processerna, och vi tycker att EU ska vara en förebild när det kommer till respekt för och främjande av mänskliga rättigheter. Regeringen gav 2012 Folke Bernadotteakademin i uppdrag att utvärdera implementeringen av 1325 i EU:s olika insatser, och rapporten visar att EU har mycket att göra på området. Också interna EU-rapporter har kommit till samma slutsatser.

Vid det här laget är det så att andra internationella organisationer – också Nato, Afrikanska unionen och FN – har prioriterat de här frågorna. Man har särskilda representanter och tydliga profiler som så att säga står på frontlinjen och jobbar med kvinnor, fred och säkerhet samt implementeringen av resolutionerna. Därför tänker jag föreslå och kräva att EU gör någonting motsvarande.

Jag tycker inte att man behöver låsa sig vid att det ska kallas särskild representant eller special envoy, utan man kan välja vad det ska vara. Det handlar dock om att mycket tydligare visa att man tar det här på allvar samt om att öka synligheten och fokusera mycket mer på de här frågorna. Det vill jag alltså driva, och jag är säker på att jag har stöd från ett antal

av mina kollegor i det. Jag tycker att det är dåligt att det har dragits ut på så länge och att EU inte på ett helt annat sätt har uppmärksammat och profilerat sig i frågan.

Anf. 97 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Jag välkomnar detta. Jag tycker att det är en väldigt bra idé. Det gäller bara att det blir tillräckligt hög status på den seniora personen, så att man verkligen visar att det är oerhört avgörande. Det får naturligtvis inte heller bli ett alibi så att institutionerna inte tar med de här aspekterna i sitt arbete. Detta är dock ett sätt att göra det ännu tydligare, att det är en person som har ett särskilt uppdrag. Sedan ska det naturligtvis genomsyra allt arbete. Det är alltså väldigt bra, tycker jag.

Anf. 98 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag vill också säga att jag stöder detta, och jag tackar för initiativet. Jag stöder verkligen detta; det är väldigt bra. Det kommer naturligtvis att vara viktigt var i hierarkin tjänsten placeras. Jag hoppas att det blir på en bra och hög nivå.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för medskicken. Jag finner att vi är klara med de övriga frågorna, om inte utrikesministern har någonting att tillägga? Nej.

Då tackar vi så mycket för närvaron och önskar lycka till.

§ 1 Jordbruk och fiske.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 3 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	1
Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANEN.....	1
Anf. 6 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	2
Anf. 7 ULF BERG (M)	2
Anf. 8 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	2
Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C).....	2
Anf. 10 ORDFÖRANEN.....	3
Anf. 11 BÖRJE VESTLUND (S).....	3
Anf. 12 ORDFÖRANEN.....	3
Anf. 13 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	3
Anf. 14 ORDFÖRANEN.....	4
Anf. 15 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	4
Anf. 16 ORDFÖRANEN.....	4
Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	5
Anf. 18 ORDFÖRANEN.....	5
Anf. 19 ESKIL ERLANDSSON (C).....	5
Anf. 20 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	5
Anf. 21 ORDFÖRANEN.....	5
§ 2 Allmänna frågor.....	6
Anf. 22 ORDFÖRANEN.....	6
Anf. 23 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 24 OLOF LAVESSON (M)	6
Anf. 25 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	7
Anf. 26 TINA ACKETOFT (FP)	7
Anf. 27 ORDFÖRANEN.....	7
Anf. 28 ESKIL ERLANDSSON (C).....	7
Anf. 29 ORDFÖRANEN.....	7
Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD)	7
Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 32 ORDFÖRANEN.....	8
Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 34 ORDFÖRANEN.....	8
Anf. 35 OLOF LAVESSON (M)	8
Anf. 36 ORDFÖRANEN.....	8
Anf. 37 OLOF LAVESSON (M)	8
Anf. 38 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	8
Anf. 39 ORDFÖRANEN.....	8
Anf. 40 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	9
Anf. 41 ORDFÖRANEN.....	9
Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	9
Anf. 43 ORDFÖRANEN.....	10
Anf. 44 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10

Anf. 46	ORDFÖRANDEN	10
§ 3	Utrikes frågor	11
Anf. 47	ORDFÖRANDEN	11
Anf. 48	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	11
Anf. 50	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 52	KARIN ENSTRÖM (M).....	12
Anf. 53	TINA ACKETOFT (FP)	13
Anf. 54	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	13
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 56	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	13
Anf. 57	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 59	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
Anf. 60	TINA ACKETOFT (FP)	15
Anf. 61	OLOF LAVESSON (M)	16
Anf. 62	JENS HOLM (V)	16
Anf. 63	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	16
Anf. 64	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	17
Anf. 65	PYRY NIEMI (S).....	18
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 67	MARIE GRANLUND (S).....	19
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 69	PAVEL GAMOV (SD).....	19
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 71	MARGARETA CEDERFELT (M).....	20
Anf. 72	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	20
Anf. 73	TINA ACKETOFT (FP)	20
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 75	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	21
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 77	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	21
Anf. 78	KARIN ENSTRÖM (M).....	23
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 80	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	23
Anf. 81	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	24
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 83	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	24
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 85	JENS HOLM (V)	25
Anf. 86	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	26
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 88	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	26
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 90	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM	27
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 92	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	27
Anf. 93	KARIN ENSTRÖM (M).....	27

Anf. 94	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM.....	28	2014/15:31
Anf. 95	ORDFÖRANDEN.....	28	17 april
Anf. 96	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM.....	28	
Anf. 97	KARIN ENSTRÖM (M).....	29	
Anf. 98	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	29	
Anf. 99	ORDFÖRANDEN.....	29	